Telefon № 11. Cena 25 groszy.

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 1,— złoty. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tym podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-łam. wiersz 30 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska" wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesołowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natychm. Redaktor odpowiedz. Władysław Wesołowski, Nowe.

Nr. 14. Nowe, sobota 2-go kwietnia 1938 r. Rok XV.

Harcerskie przedstawienie amatorskie.

W dniu 3 bm. o godz. 20-tej wystawi 122 Pomorska Drużyna Harcerska w Nowem na sali p. Borkowskiego obraz dramatyczny z życia cyganów i dworu w 4 aktach p. t. „Zemsta cygana". Generalna próba odbędzie się w niedzielę o godzinie 16-tej.

Jakie miasta zmienią województwa z dniem 1 bm.

W związku ze zmianą granic województw poznańskiego, pomorskiego, warszawskiego i łódzkiego, z dniem 1 kwietnia br. zajdą następujące zmiany w przynależności administracyjnej miast:

Z województwa poznańskiego do pomorskiego przejdą miasta: Marcin, Bydgoszcz, Fordon, Gniewkowo, Inowracław, Kcynia, Koronowo, Kruszwica, Łabiszyn, Łobżenica, Miasteczko Krainskie, Mrocza, Nakło, Solec Kujawski, Szubin, Wysoka i Wyrzysk.

Z województwa warszawskiego do pomorskiego miasta: Aleksandrów Kujawski, Brześć Kujawski, Ciechocinek, Chodecz, Dobrzyń n/Drwęcą, Dobrzyń n/Wisłą, Kowal, Lipno, Lubień, Lubraniec, Nieszawa, Przedecz, Radziejów, Rypin i Włocławek.

Z województwa pomorskiego do warszawskiego: Działdowo i Lidzbark.

Z województwa łódzkiego do poznańskiego przejdą miasta: Błaszki, Dąbie, Dobra, Golina, Kalisz, Kleczew, Kłodawa, Koło, Konin, Pyzdry, Rychwał Słupca, Ślesin, Stawiszyn, Turek, Uniejów i Zagórów.

Inwestycje publiczne problemem decydującym w Europie.

Publiczna gospodarka inwestycyjna stała się w Europie dzisiejszej problemem, który niewątpliwie zaważy decydująco na strukturze gospodarczej, a nawet i politycznej państw.

Oto ekonomista polski profesor Roman Rybarski stwierdził, iż przed wielką wojną zagadnienie inwestycyj publicznych nie zajmowało tak obszernego działu w nauce ekonomii politycznej, jak obecnie. Bo i w życiu praktycznym sprawa ta nie urosła do takich rozmiarów, jak się to dzieje dziś — w dobie przyśpieszonych zbrojeń i nakręcania koniunktury.

Hołdowano zasadzie zbliżonej do teorii wyznawanej w życiu prywatnym, iż każda inwestycja jest w pewnym stopniu kapitalizacją. Dopuszczano od tej zasady pewne acz niewielkie odchylenia (budowa fortyfikacyj), nie dominowały jednakże owe całkowicie nierentowne inwestycje w ogólnej gospodarce inwestycyjnej państw przedwojennych.

Po wojnie zagadnienie inwestycyj w życiu publicznym uległo potężnemu przeobrażeniu. Do przedwojennych rodzajów inwestycyj doszły w dominującej ilości t. zw. inwestycje alimentacyjne, mające na celu likwidację bezrobocia. Uruchamia się te inwestycje bez względu nieraz na potrzeby tam, gdzie odczuwa się największe nasilenie bezrobotnych. Jako charakterystyczny przykład tego rodzaju polityki inwestycyjnej, może służyć zarządzenie Funduszu Pracy w Polsce, który budując drogę w pewnej miejscowości postawił warunek wykonania jej wyłącznie ręczną pracą, zatrudniając w ten sposób większą liczbę pracowników.

Powstały również na powojennym gruncie w olbrzymiej ilości całkowicie nierentujące się inwestycje. Do nich należy budowa reprezentacyjnych gmachów, gdzie nie tylko, że nie można liczyć na jakiś zysk, ale trzeba jeszcze w budżecie państwowym przeznaczyć poważną pozycję na konserwację i utrzymanie tych inwestycyj.

I zapytuje prof. Rybarski: jak teraz oceniać te inwestycje, którym przyznać pierwszeństwo, które uznać za słuszne i potrzebne, a którym znowu odmówić celowości?

Odpowiedź na to pytanie uzależnia prelegent od źródła, skąd płyną pieniądze na publiczną gospodarkę inwestycyjną. Jeżeli pochodzą one z bieżących dochodów, to nie należy mieć żadnych zastrzeżeń do tego rodzaju zużycia dochodu. Będzie to bowiem z punktu widzenia gospodarczego usprawiedliwione, a nawet korzystne. Poważne natomiast wątpliwości nastręczają inwestycje wznoszone z kredytów, a jak praktykuje wiele państw (zwłaszcza Niemcy i Włochy), z drobnych oszczędności obywateli.

Niemałą rolę w tych inwestycjach odgrywa i obrona kraju, która w ostatnich zwłaszcza latach przybrała tempo niezwykle przyśpieszone. Powstają w ten sposób nieraz paradoksalne sytuacje. Państwo w wielu wypadkach podkopuje rentowność dawniej dokonanych inwestycyj.

Państwa współczesne inwestują bez żadnej niemal kalkulacji. Polityce inwestycyjnej brak jakiejkolwiek koordynacji gospodarczej. Rezultatem tego jest ogromne zadłużenie państw.

Konsekwencją tego szaleństwa inwestycyjnego będzie, według prof. Rybarskiego, albo nienotowany dotąd wzrost obciążeń podatkowych, albo... bankructwo zadłużonych państw.

Te same obawy — powie niejeden ekonomista — były przecież i w wieku XIX, a jednak wybrnęły państwa z trudnego położenia zadłużeń inwestycyjnych wkraczając na drogę normalnego rozwoju gospodarczego. Owszem, ale w wieku XIX uratował państwa od bankructwa poważny wzrost ludności oraz silny wzrost kapitałów.

W wieku XX obserwują ekonomiści zatamowanie przyrostu ludności a i wzrost kapitału jest kwestią wysoce problematyczną.

I czy w ogóle możliwy jest wzrost kapitałów w tych państwach, gdzie istnieje przerost inwestycyj, wznoszonych z funduszów kredytowych? Bezwzględnie nie. Przede wszystkim państwa te prędzej czy później albo ogłoszą bankructwo, albo sam wierzyciel będzie musiał nolens volens zapisać w swoim budżecie udzieloną pożyczkę w pozycji strat. Tego bowiem zadłużenia, jak istnieje obecnie, na drodze normalnej zlikwidować się nie da.

Jak zatem Europa radzi sobie z ciężarami inwestycyj publicznych? Albo państwa zaczną ograniczać nieopłacalne inwestycje, udzielając natomiast poważnych kredytów dla inwestycyj prywatnych i utrzymując konieczną równowagę w inwestowaniu publicznym i prywatnym, albo zdecydują się na całkowite upaństwowienie inwestycyj dokonywanych w kraju.

Żyjemy jeszcze w okresie przejściowym, nie dającym na razie ostatecznych rozstrzygnięć. W każdym razie jesteśmy w przededniu poważnych zmian strukturalnych Europy, biegnących jednako chyżo, jak i przeobrażenia na szachownicy politycznej.

Dochody i wydatki państwowe.

Dochody państwowe za 11 miesięcy roku budżetowego 1937-38 wyniosły 2.110.811 tys. zł, tj. o 7.6 proc. więcej niż w analogicznym okresie roku budżetowego 1936-37 (1.960.614 tys. zł). Wydatki wyniosły 2.095.462 tys. zł, wobec 1.960.666 tys. zł, podniosły się więc o 6.8 proc.

Nadwyżka dochodów nad wydatkami w okresie pierwszych 11 miesięcy 1937-38 r. wynosi przeto 15.349 tys. zł, gdy w analogicznym okresie poprzedniego roku budżetowego zanotowano mały niedobór w kwocie 52 tys. zł.

Wykonanie całości budżetu zgodne jest z przewidywaniami, gdyż w okresie 11 miesięcy dochody budżetowe wyniosły ogółem 93.52 proc., wydatki zaś 94.84 procent kwot preliminowanych na cały rok budżetowy 1937-38.

Opłata całej składki za pracownika.

Pracodawca opłaca sam całą składkę za ubezpieczenie od wypadków za wszystkich pracowników i z tego tytułu nie może nic pracownikowi potrącać. Poza tym pracodawca opłaca sam całą składkę również za ubezpieczenie na wypadek choroby i za ubezpieczenie emerytalne za następujące kategorie pracowników: 1. za pracowników, którzy nie otrzymują żadnego wynagrodzenia, 2. za pracowników, którzy otrzymują tylko całodzienne utrzymanie tytułem wynagrodzenia, 3. za pracowników, których zarobek dzienny nie przekracza 2 zł, a na obszarze województw wileńskiego, poleskiego, wołyńskiego. tarnopolskiego, stanisławowskiego i lwowskiego (z wyjątkiem miast liczących ponad 50 000 mieszkańców) — 1,50 zł dziennie.

Jakie umowy są nieważne?

Ustawa o ubezpieczeniu społecznym przyjmuje za zasadę, że ani jednostronny ani dwustronny akt prawny (umowa) nie może w niczym ograniczyć uprawnień, wynikających z ustawy o ubezpieczeniu społecznym. W szczególności nieważne są z samego prawa umowy między pracodawcą i pracobiorcą o niezgłoszenie do ubezpieczenia i nieopłacanie składek, umowy zobowiązujące ubezpieczonego do pokrywania większej niż przewiduje ustawa części składki za ubezpieczenie chorobowe i emerytalne, lub zobowiązujące ubezpieczonego do pokrywania w całości, a nawet w części składek za ubezpieczenie od wypadków itp. umowy. Niedopuszczalne są również tego rodzaju umowy, w których uprawniony do świadczeń zrzekłby się swoich praw rentowych za częściowe skapitalizowanie jego renty.

Natomiast umowy rozszerzające uprawnienia ubezpieczonych są ważne: np. umowa, w myśl której pracodawca zobowiązuje się do opłacania za pracownika całkowitej składki, jest ważna.

Przygranicze pancerzem Rzeczypospolitej.

„Przygranicze pancerzem Rzeczypospolitej" pod takim hasłem rozpoczyna Polski Związek Zachodni swój tydzień propagandowy z dniem 30 marca br.

W związku z rozpoczynającym się tygodniem P. Z. Z. odbędzie się w dniu 3 kwietnia, bezpośrednio po nabożeństwie na sali p. Stasiewskiej AKADEMIA, na której program złożą się:

1. Zagajenie. 2. Wspólne odśpiewanie hymnu „Jeszcze Polska nie zginęła". 3. Pieśni w wykonaniu chóru „Lutnia". 4. Referat wygłosi prezes P. Z. Z. p. dr Bunikowski. 5. Zakończenie wspólnym odśpiewaniem „Roty".

Delegacje poszczególnych towarzystw ze sztandarami wezmą udział w uroczystym nabożeństwie o godzinie 11-tej.

Prosimy o wzięcie jak najliczniejszego udziału w nabożeństwie i akademii celem podkreślenia swej gotowości w spełnieniu zadania nad podniesieniem poziomu gospodarczego i kulturalnego na terenach przygranicza.

Komitet wykonawczy tygodnia propagandy Polskiego Związku Zachodniego.

Eden najdroższym konferansjerem.

Jedna z agencyj amerykańskich zaproponowała mr. A. Edenowi przyjazd do Stanów Zjednoczonych na tournee odczytowe, przy czym organizatorzy proponują 300 funtów za odczyt i 500 funtów za nadanie przez radio. Gwarantują oni za całe tournee, nie licząc kosztów podróży, dochód 5.000 funtów (125.000 złotych). Mr. Eden odrzucił propozycję Amerykanów. Jeśli się zważy, iż najpopularniejsi w U. S. A. Anglicy, jak Churchill, H. G. Wells, B. Shaw otrzymywali 100 do 150 funtów za odczyt, to trzeba przyznać, iż koniunkturalny rekord mr. Eden'a musiał mu pochlebić i sprawić niejaką satysfakcję.

Ogłoszenie.

Zarząd Miejski podaje do wiadomości, że warunki przyjęcia do czynnej służby wojskowej w charakterze ochotników w roku 1938 wyłożone są do wglądu w biurze Zarządu Miejskiego pokój Nr 3 codziennie w godzinach urzędowych.

Nowe, dnia 26 marca 1938 r.

(—) Kuchczyński, burmistrz.

Obwieszczenie

Starosty Powiat. w Swieciu z dnia 28. III. 1938 r. w przedmiocie uregulowania cen artykułów powszedniego użytku.

Na podstawie rozp. Woj. Pom. z dn. 14. I. 37 r. o uregulowaniu cen przedmiotów powszedniego użytku (Pom. Dz. Woj. nr 2 poz. 16) oraz po wysłuchaniu opinii komisji do wyznaczania cen przedmiotów powszedniego użytku — ustalam na poniżej wyliczone artykuły następujące ceny maksymalne z dniem 28 marca br.

1 kg. chleba żytniego pytlowego z mąki przemiału 65 proc. — 0,30 zł,

1 kg. chleba razowego z mąki przemiału 95 pr. 0,26 zł.

Winni żądania lub pobierania cen wyższych od ustalonych ulegną na podstawie art. 4 i 5 rozp. Prez. Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1936 r. (Dz. U. R. P. nr 91 poz. 527) w związku z art. 63 i 64 rozp. Prez. Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. nr 38 poz. 365) karze aresztu do 6 tygodni lub grzywnie do 3000 zł, przy czym może być orzeczona konfiskata przedmiotów, do których odnosi się czyn przestępczy.

Jednocześnie upraszam wszystkich konsumentów, aby cen wyższych od ustalonych nie płacili, a żądających wzgl. pobierających cen wyższych podawali mi do ukarania.

Świecie, dnia 28 marca 1938 r.

Starosta Powiatowy wz.

Bolesław Prokopowicz, Zastępca Starosty.

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski podaje do publicznej wiadomości, że Stacja Opieki nad Matką i Dzieckiem w Świeciu czynna jest w każdy wtorek i piątek od godziny 15, a przeciwgruźlicza w Szpitalu Powiatowym w Świeciu w każdą środę i piątek od godziny 9,30.

Porady w wymienionych przychodniach dla osób ubogo-gminnych i bezrobotnych są bezpłatne, inne osoby wpłacają jednorazowe wpisowe 1,— zł.

Nowe, dnia 29 marca 1938 r.

(—) Kuchczyński, burmistrz.

Obwieszczenie.

Podaje się do publicznej wiadomości, że decyzją z dnia 30 marca 1938 r. Nr IV-2/36 Zarząd Miejski wydał rolnikowi Piotrowi Kosedzie z Nowego, ul. Nowy Świat Nr 8, zakaz przebywania we wszystkich lokalach restauracyjnych i gospodnich na terenie gminy miejskiej Nowe.

W związku z powyższym na podstawie § 1 rozporządzenia policyjnego Prezesa Rejencji Kwidzyńskiej z dnia 16 lipca 1903 r. w przedmiocie zapobiegania nadużywaniu napojów alkoholowych (Amtsblatt Nr 29 str. 276), utrzymanego w mocy art. 113 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P Nr 80 z 1936 r. poz. 555), Zarząd Miejski zakazuje wszystkim właścicielom, dzierżawcom i gospodarzom lokalów restauracyjnych i gospodnich, osobom trudniącym się podawaniem i sprzedażą napojów alkoholowych, oraz ich służbie i personelowi pomocniczemu — podawania i sprzedaży ROLNIKOWI PIOTROWI KOSEDZIE Z NOWEGO wszelkiego rodzaju napojów alkoholowych. Nadto zabrania Zarząd Miejski tolerowanie obecności Kosedy w wyżej wspomnianych lokalach.

Wszyscy wymienieni obowiązani są wywiesić w swoich lokalach (sklepach) na miejscu w docznym dla publiczności wykaz osób, których dotyczy zakaz podawania i sprzedaży napojów alkoholowych oraz przebywania w lokalach. Wykaz ten zostanie dostarczony przez Zarząd Miejski.

Kto wykroczy przeciw powyższemu zakazowi ulegnie karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1000 zł. Tej samej karze ulegnie, kto okaże pomoc Kosedzie w nabyciu napojów alkoholowych.

Nowe, dnia 30 marca 1938 r.

(—) Kuchczyński, burmistrz.

Ogłoszenie.

Na zasadzie rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 22. VI. 1935 (Dz. U. R. P. Nr 50 poz. 330) o rejestracji statków i łodzi oraz zarządzenia Wojewody Pomorskiego z dnia 1 kwietnia 1936 (Pom. Dz. Woj. Nr 8 poz. 91) wszyscy właściciele statków i łodzi winni zgłosić swe łodzie i statki w celu rejestracji w terminie do dnia 10 kwietnia br. w Zarządzie Miejskim.

Winni niezgłoszenia łodzi i statków w terminie wyżej podanym, ulegną karze, przewidzianej w art. 23 rozp. Prez. R. P. z dnia 6 marca 1928 o żegludze i spławie na śródlądowych drogach wodnych (Dz. U. R. P. Nr 29 poz. 266).

Nowe, dnia 31 marca 1938 r.

(—) Kuchczyński, burmistrz.